

Департамент освіти Вінницької міської ради
Комунальна установа «Міський методичний кабінет»

**Виховання добрودійності
молодших школярів
на засадах Концепції
національно-патріотичного виховання
дітей та молоді**

Вінниця
2017

ТВОРЧА ГРУПА

1. Побережна Ірина Віталіївна, методист з навчальних дисциплін художньо-естетичного циклу та виховної роботи комунальної установи «Міський методичний кабінет»
2. Бодрова Лариса Іванівна, вчитель початкових класів комунального закладу «Спеціалізована загальноосвітня школа I ступеня з поглибленим вивченням іноземних мов №25 Вінницької міської ради», спеціаліст вищої категорії, вчитель-методист.
3. Савчук Наталія Петрівна, вчитель початкових класів комунального закладу «Загальноосвітня школа I-III ступенів №10 Вінницької міської ради», спеціаліст вищої категорії.
4. Зарічна Валентина Анатоліївна, вчитель початкових класів , комунального закладу «Загальноосвітня школа I-III ступенів №36 Вінницької міської ради», спеціаліст вищої категорії, вчитель-методист.
5. Гріщенко Тетяна Петрівна, вчитель початкових класів комунального закладу «Загальноосвітня школа I-III ступенів №16 Вінницької міської ради», спеціаліст вищої категорії, вчитель-методист.
6. Паламарчук Тетяна Дмитрівна, вчитель початкових класів комунального закладу «Загальноосвітня школа I-III ступенів №35 Вінницької міської ради», спеціаліст вищої категорії, вчитель-методист.
7. Лебідь Раїса Іванівна, вчитель початкових класів комунального закладу «Загальноосвітня школа I-III ступенів №12 Вінницької міської ради», спеціаліст вищої категорії.

ЗМІСТ

1. Вступ.....	4
2. Свято-гра «Українська мова – мова матінки моєї». (Автор Бодрова Л.І.).....	5
3. Заходи в рамках програми «Афлатун» . Благодійний проект «Людина починається з добра». (Автор Савчук Н.П.).....	13
4. Майстер-клас в рамках комплексної виховної системи «Добродій». (Автор Зарічна В.А.).....	16
5. Національно-патріотичне виховання засобами проектної діяльності. (Автор Гріщенко Т.П.).....	21
6. Проект «Пазли доброти» (Автор Паламарчук Т.Д.).....	27
7. Виховний захід «Ой, не ріж косу» (Автор Лебідь Р.І.).....	33
8. Висновки.....	48
9. Список використаних джерел.....	49

ВСТУП

*Кожний учитель повинен домогтися,
щоб учень якнайкраще знав близьке, дороге йому:
батьківщину і все, що її стосується,
так само, як уміє читати, писати, лічити*
К.Д.Ушинський

Виховання патріотизму сьогодні, як ніколи, актуально. І не тільки для системи освіти, а й для держави в цілому. Саме зараз ми повертаємося до споконвічних цінностей: утвердження первинності любові до Батьківщини і людей, добродійності, духовності, моральності, бережного ставлення до природних скарбів і національних надбань нашого народу тощо.

Наша творча група вважає, що патріотичне виховання молодших школярів дозволяє з раннього віку сформувати правильне ставлення дітей до своєї країни – вміння цінувати і поважати події минулого і сучасні досягнення нашого народу, пояснити поняття добра і зла, сформувати уявлення про значущість України та її ідентичність. Тому все це допоможе виростити покоління, готове до подвигу та добродійних вчинків на благо своєї країни. Адже патріотизм має характерні риси – любов до рідної мови, віротерпимість, законослухняність.

Неможливо уявити справжнього громадянина-патріота, який би не проявляв любові до рідного краю, не шанував батька-матері, не знав свого родоводу, національних традицій.

Дані матеріали допоможуть вчителям, вихователям ГПД, педагогам-організаторам та батькам практично формувати добродійність та моральні якості особистості.

СВЯТО-ГРА «УКРАЇНСЬКА МОВА – МОВА МАТІНКИ МОЄЇ»

Мета: показати дітям красу і багатство української мови;

збагачувати їх словниковий запас, пробуджувати почуття патріотизму, бажання вивчати рідну мову, творити нове і зберігати надбання народні.

Обладнання: аудіозапис музики та пісні «Україна» (слова та музика Тараса Петриненка), добірка книжок та фотоматеріалів на тему: «Українська мова – мова матінки моєї», розбірна квітка «Мальва», малюнки героїв українських народних казок.

Очікувані результати: усвідомлення учнями необхідності та важливості вивчення української мови; формування почуття гордості за приналежність до української нації.

...Учітесь, читайте,
і чужому навчайтесь,
й свого не цурайтесь.

Т. Г. Шевченко

Хід проведення:

Вчитель:

- Прислухайтесь: з ранку й до вечора навколо нас звучить мова. Ми всі так звикли до цього, що майже не помічаємо звучання мови. А тепер припустимо на певний час, що мови нашої нема.
- Діти, встаньмо в коло. Наше завдання – передати по колу уявний предмет. Це слід робити мовчки, без обговорення. Завдання – отримати цей предмет від свого сусіда праворуч, визначити його застосування, показуючи, що ви зрозуміли, що це таке, і, в свою чергу передати наступному учаснику.
- Починаю гру я. (Діти грають у гру по колу)

- Що вам сподобалось у цій грі? Що вам заважало? Що було найважчим? (*Без слів передати щось*). Що треба зробити, щоб було завжди легко у цій грі? (*Розказувати словами*).

Ну що б, здавалося, слова...

Слова та голос – більш нічого,

А серце б'ється, ожива,

Як їх почує...

Т. Г. Шевченко

- Любі діти! Це квітка – мальва. Вона запрошує вас разом з нею пізнавати українську мову і грати. Для цього ви повинні виконати завдання, які знаходяться на кожній пелюстці. А хором промовляти такі слова:

«Пелюстку візьмемо,

Гуртом все почнемо».

1-а пелюстка

Зі мною будете грати,

знання закріплювати.

1. Я загадаю вам загадки, а ви відгадайте:

1. Коли хочеш ти читати,
То мене повинен знати.
А коли мене не знаєш,
То нічого не вгадаєш.

2. Дуже я потрібна всім –
І дорослим, і малим.
Всіх я розуму учу,
А сама завжди мовчу.

3. Довгі палички кругленькі –
 Сині, жовті, червоненькі
 На папері походили,
 Кольори свої лишили.
 Звуться палички оці
 Кольорові ...

4. Стривайте!
 Перш загадку відгадайте:
 Букви всі від А до Я
 На сторінках ...

2. Зіграти хочеться мені з вами в «Так чи ні?»
 Вам питання задаю, готуйте ж відповідь свою.
 Відповідайте єдиним словом «Так» чи «Ні».

- Скажіть, співає сом пісні?
 Не гайтесь з відповіддю! ...
- Чи вміє плавати гусак?
 Ну, що на це ви скажете? ...
- Скажіть мені, червоний мак
 В січневу пору квітне? ...
- А крокодили на сосні
 Свої будують гнізда? ...
- Чи може вище гір літак
 У вишину злетіти? ...

- Узори пишні на вікні
Мороз малює взимку? ...
- Чи досягають навесні
Пшениця й жито в полі? ...
- Ріка біжить удалині
Чи є у неї ноги? ...
- Чи правда це, що вовк усмак
Наївся груш і яблук? ...
- А під кінець скажіть мені:
Цікава гра у «Так» чи «Ні»?

А. Бортняк

2-а пелюстка

**Дружно, швидко вимовляй,
Чистомовки, скоромовки промовляй!**

1. Чистомовка

Ба ба, ба, ба – на березі цвіте вер...
Бі бі, бі, бі – білка грає на тру...
Бо бо, бо – Богдан малює не...
Са-са-са - прилетіла о...
Си, си, си - немає вже о...

2. Анаграма. Як ущипне - буде знак,
 Скажіть діти, хто це? ... (рак)
 Прочитаєте навпаки -
 Крик почуєте який? (кар)

3. Конкурс кращого скоромовця

(вивчення скоромовок)

- . На семеро саней по семеро в сани посідали самі.
- . Три дроворуби на трьох дворах дрова рубають.

-Хто ж там, хто вже так стомився.

Треба дружно всім вставати

Та в українську народну гру пограти.

Гра

Пташка в клітці

- Пташко, пташко, коли з клітки в небо злетиш?
(діти повторюють, ходячи довкола пташки, що стоїть нерухомо із зав'язаними очима). Потім один із гравців запитує:
- Пташко, пташко, вгадай. Хто відчинить твою клітку?
(Кого пташка впізнає по голосу, той займає її місце.)

3-а пелюстка

Зі мною ви пограйте,

Слова знаходьте, складайте і читайте.

1. Скажіть по-іншому:

Мова рідна – мова ... (українська)

Діти мудрі – діти ... (розумні)

2. Скажіть навпаки:

Запитує - ... (відповідає)

Відпочив - ... (працював)

Далеко - ... (близько)

Загадка - ... (відгадка)

3. Ми говоримо:

райдуга або ... (веселка)

дощик прошумів або ... (пройшов)

чисте небо або ... (ясне, безхмарне)

визирали листочки або ... (виднілися, виглядали)

4-а пелюстка

«З якої це казки?»

Немає в світі людини, яка б не любила, або не чула казок. Ви, діти, знаєте багато з них, а чи можете відгадати деякі?

Отже, розпочинаємо вікторину «З якої це казки?»

... «Я по засіку метений,
Я на яйцях спечений,
Я від баби втік, я від діда втік.
Та й від тебе, зайчику, утечу!»
(Колобок)

... «Гуси, гуси, гусенята!
Візьміть мене на крилята
Та понесіть до батенька,
А в батенька їсти-пити,
Ще й хороше походити.»
(Івасик-Телесик)

... «Я за три копи куплена, упівбока луплена,
Тупу-тупу ногами, сколю тебе рогами,
Ніжками затопчу, хвостиком замету,
Тут тобі й смерть.»
(Коза-дереза)

... «-Няв-няв-няв». А ті думають: «От вражого батька син, ще йому мало!
Це він і нас поїсть!»

(Пан Коцький)

... «Вона тоді плиг з вовка та:

- Битий небиту везе!

- Битий не биту везе!»

(Лисичка-сестричка і Вовк-панібрат)

... «Ішов дід лісом, а за ним бігла собачка.

Та й загубив дід...»

(Рукавичка)

Інсценізація за мотивами казки «Рукавичка»

- Давайте намалюємо живу «рукавичку»

(Діти стають у коло.)

- Тепер вивчимо слова:

Ось у лісі на стежині

Рукавичка лежить.

Вона тепла і велика,

Всіх до себе манить.

Ці слова будемо повторювати кожного разу перед приходом наступного казкового героя до рукавички. *(Ось біжить Мишка, зупинилась і стоїть, заглянула і увійшла в «рукавичку» - діти стають у коло. За нею Жабка, за Жабкою Зайчик, за Зайчиком Лисичка і т. д. І нарешті прийшов Ведмідь.)*

Ведмідь: А хто-хто в цій рукавичці живе?

Жабка: Я, Жабка-скрекотушка!

Зайчик: Я, Зайчик-побігайчик!

Лисичка: Я, Лисичка-сестричка!

Вовчик: Я, Вовчик-братик!

Кабан: Я, Кабан-іклан!

Ведмідь: А я – Ведмідь! Як вас багато! Переловлю зараз всіх!

5-а пелюстка

Вивчаймо мову українську

Прекрасну, милу і чудову!

Побудова асоціативного куща.

- Про що ви згадуєте, коли я промовляю слова «мова», «українська мова»?

«чарівні слова»

казка

пісня

мова

вірш

скоромовка

гра

- Наше свято підходить до кінця.

З радістю ми грались, щиро від душі.

Ви просто молодці!

Мово чарівна, звучи і співай,

Щоб прислухався до тебе весь край.

БЛАГОДІЙНИЙ ПРОЕКТ «ЛЮДИНА ПОЧИНАЄТЬСЯ З ДОБРА»

*Мудрець сказав: живи, добро звершай
Та нагород за це не вимагай.
Лише в добро і вищу правду віра
Людину відрізня від мавпи й звіра.
Хай оживає істина стара:
ЛЮДИНА ПОЧИНАЄТЬСЯ З ДОБРА!
(Л.Забашта)*

Доброта – це одна з найголовніших якостей людини. Проте стан духовності суспільства в Україні сьогодні викликає занепокоєння. Культивуються матеріальні потреби, знецінюється одвічне: любов, сім'я, культурні цінності. Як наслідок – криза моральних цінностей суспільства.

Тому **актуальність проекту** обумовлена реаліями сучасності. Сьогодення вирізняється швидким розвитком технічного прогресу і високих технологій... зла і жорстокості, які на кожному кроці чатують на юні людські душі.. Це страшні хвороби сучасності – егоїзм, душевна черствість, байдужість, жорстокість – зароджуються тоді, коли дитина робить перші усвідомлені кроки у житті. Для того, щоб сформувати свідоме ставлення до людських чеснот, необхідно навчити школярів «азбуці моральної культури»,– вважав В. О. Сухомлинський.

Метою проекту є створити в шкільній родині творчу, дієву атмосферу популяризації доброчинності;розвивати уміння благодійної діяльності; виховувати чуйність, толерантність, милосердя, гуманність, почуття поваги до себе та інших, здатність до співпереживання, потребу і бажання жити у світі добра, заохочення до добрих вчинків і корисних справ, викликати прагнення до самовдосконалення.

Завдання:

1.Проаналізувати поняття добра та милосердя як визначальних чеснот високогуманної особистості людини.

2. Здійснити благодійну діяльність для дітей-сиріт, дітей з особливими освітніми потребами, учасників АТО, людей похилого віку в рамках роботи школи «Афлатун».

3. Популяризувати духовні та моральні цінності українського народу у сучасному світі.

4. Узагальнити досвід добродійної діяльності молодших школярів .

Цільова аудиторія:

- діти-сироти дитячого будинку «Малятко»;
- діти з вадами зору (вихованці дитячого навчального закладу № 60 «Зернятко»);
- діти з вадами слуху (вихованці «Спеціальної загальноосвітньої школи-інтернату І-ІІ ступенів з дошкільним відділенням Вінницької міської ради»);
- військовослужбовці (учасники АТО);
- люди похилого віку (одинокі пенсіонери, учасники бойових дій та інваліди Великої Вітчизняної війни).

Шляхи реалізації проектної діяльності:

- аналіз психолого-педагогічної літератури з теми;
- проведення навчально-виховних занять за проектом «Людина починається з добра»;
- діяльність роботи школи «Афлатун».

Термін реалізації: довготривалий.

Результативність:

- підвищення рівня милосердя учасників проекту шляхом добродійної діяльності;
- надання благодійної допомоги зазначеним категоріям людей.

Учні нашої школи навчаються за програмою соціально-фінансової освіти й виховання «Афлатун». Навчаючись за цією програмою, учні отримують можливість змінити своє життя на краще, мислити критично, дізнаватися про свої права і відповідальність, а також отримати фінансові знання і навички, які допоможуть їм якнайкраще використовувати наявні ресурси.

З метою реалізації проекту «Людина починається з добра» в рамках навчально-розвивальної програми «Афлатун» проведено ряд заходів:

- ✓ години спілкування «Стежкою добра», «Вчимося бути добрими людьми», «Віддай людині крихітку себе»;
- ✓ навчально-розвивальні заняття «Річка сердець»;
- ✓ акції «Привітання воїнів АТО» (виготовлення листівок та написання листів»;
- ✓ збір речей першої необхідності та продуктів харчування для воїнів АТО;
- ✓ ярмарки;
- ✓ відвідування учнями дітей з порушенням слуху «Спеціальної загальноосвітньої школи-інтернату I-II ступенів з дошкільним відділенням Вінницької міської ради»;
- ✓ відвідування школярами дітей з вадами зору дитячого навчального закладу № 60 «Зернятко»;
- ✓ відвідування дитячого будинку «Малятко»;
- ✓ привітання зі святами та допомога людям похилого віку (одинокі пенсіонери, учасники бойових дій та інваліди Великої Вітчизняної війни);
- ✓ анкетування молодших школярів.

МАЙСТЕР-КЛАС «ПАТРІОТИЗМ ОЧИМА ДІТЕЙ»

Любіть Україну, як сонце, любіть,

Як вітер, і трави, і води...

В годину щасливу і в радості мить,

Любіть у годину негоди.

(В.Сосюра)

Тема: Виховання патріотизму та формування громадянської компетентності учнів молодших школярів на уроках та в позаурочний час

Ціль проекту:

- виховання патріотизму та формування почуття свідомого громадянина своєї країни на уроках та в позаурочний час.

Мета:

- створення для дітей атмосфери любові до Батьківщини з метою формування особистості громадянина та патріота на уроках та в позаурочний час;
- формування в учнів громадянської компетентності, розвиток почуття національної гідності і відповідальності за майбутнє своєї країни;
- розвиток самостійності та активності учнів.

Завдання:

1. Відтворення почуття любові до Батьківщини різноманітними засобами, методами та прийомами.
2. Залучити дітей до вивчення історичного, культурного напрямків розвитку України.
3. Розповісти про художні особливості національних символів України.
4. Розвинути в учнів почуття патріотизму. Сприяти розвитку пізнавальних інтересів школярів, допитливості, любові до своєї Батьківщини.

Очікувані результати: вміння учнів висловлювати своє бачення патріотизму; високорозвинена громадянська відповідальність, духовність особистості, яка має високі моральні цінності і здатна їх проявити в інтересах Батьківщини.

Актуальність полягає в тому, що розвиток патріотизму, формування громадянської компетентності в учнів на уроках дасть змогу створення згуртованого суспільства, яке будуватиме демократичну, розвинену, незалежну державу.

Учасники проекту: учні 2-4-х класів, вчителі початкових класів.

Обладнання: наочне зображення державних, народних символів України, комп'ютери, проектор.

ЕТАПИ МАЙСТЕР-КЛАСУ

I. Зустріч з хлібом

II. Вступ

III. Ознайомлення з темою та завданнями майстер-класу

IV. Читання віршів

V. Виконання пісні

VI. Перегляд фрагменту фільму про співпрацю в реабілітаційному центрі «Промінь» та бійцями АТО.

VII. Практична робота учнів

VIII. Представлення робіт

Висновки

I. ЗУСТРІЧ З ХЛІБОМ

II. ВСТУП

Так склалося, що любов до Батьківщини, почуття патріотизму є невід'ємною рисою характеру людини, яку треба починати розвивати ще змалечку і продовжувати протягом всього періоду становлення людини як особистості, свідомого громадянина.

Виховувати патріотів своєї країни можна на будь-якому уроці.

Висловити почуття патріотизму засобами комп'ютерних технологій, а саме, в малюнках, презентаціях, буклетах, відео або під час власної творчості: створення виробів на українську тематику, малюнків, написання збірки віршів стане добрим помічником у вихованні та розвитку громадянської компетентності, вмінні дитини проявити і втілити свої знання, духовне прагнення на благо Батьківщини.

III. ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ТЕМОЮ ТА ЗАВДАННЯМИ МАЙСТЕР-КЛАСУ

Діти, тема нашого проекту «Патріотизм очима дітей» звучить так: «Формування громадянської компетентності учнів та виховання патріотизму на уроках та в позаурочний час». Під час виконання роботи, ми ознайомимося з вами з поняттям патріотизму, символами України, їх значенням, після чого ви будете втілювати своє бачення любові до країни в малюнках, презентаціях засобами ІКТ, власні вироби руками.

IV. ЧИТАННЯ ВІРШІВ

V. ВИКОНАННЯ ПІСНІ

VI. ПЕРЕГЛЯД ФРАГМЕНТУ ФІЛЬМУ ПРО СПІВПРАЦЮ В РЕАБІЛІТАЦІЙНОМУ ЦЕНТРІ «ПРОМІНЬ» ТА БІЙЦЯМИ АТО

VII. ПРАКТИЧНА РОБОТА УЧНІВ

Що таке Батьківщина? Це країна, в якій жили і працювали наші прадіди, тут народились, живемо, навчаємося ми. Дуже слушно написав один відомий украї́нський поет Василь Симоненко такі слова: *«Кожна нація і народ створили десятки тисяч слів»*.

Одні з них звучать вагомо і живуть довго. Інші з часом стираються, темніють, як мідяки, і щезають із пам'яті людської. Але є слова, які можуть зникнути лише тоді, коли зникне сам народ, що створив їх. До таких належить прекрасне і просте слово – **Батьківщина**. Воно вічне, як вічний народ».

У кожної країни є свої державні і народні символи, які характеризують її, за якими впізнають у світі. В Україні - це герб, прапор, гімн. Державний Герб України — золотий тризуб на синьому тлі. Прапор — синьо-жовтого кольору, синій символізує блакить неба, жовтий - золоту ниву. Національний гімн — патріотична пісня «Ще не вмерла України...»

Народними символами України є те, що люди найбільше любляють, шанують — це калина, верба, барвінок, чорнобривці, маки, жито, хліб, вишитий рушник т.д.

Вони ще здавна втілювали в собі всю красу нашої України, її щедрість і волелюбність.

Вчитель націлює вихованців реабілітаційного центру «Промінь» та учнів класу (по мірі їх можливостей, хто над яким видом роботи буде працювати - чи в групі, чи індивідуально).

VIII. ПРЕДСТАВЛЕННЯ РОБІТ

Вчитель демонструє роботи учнів в розрізі кожного класу на екрані проектора, обирається кращий малюнок, робота.

Результатом цього проекту буде створений блог вчителів початкових класів району «Патріотизм очима молодших школярів», де будуть розміщені роботи за різними категоріями: *твори, вірші, малюнки, презентації, і т.п.* і буде визначено переможців.

V. ВИСНОВКИ

Дітям пропонується задати питання: *за що я люблю Україну?*

Підсумок: (слова вчителя). Любов до Батьківщини, повага до батьків – це ті почуття, якими повинна наповнюватися дитяча душа змалечку. Любіть свою країну, поважайте її звичаї, будьте справжніми патріотами і громадянами! Як писав відомий український письменник П.Тичина: *«Забудеш рідний край — твоє всохне коріння»*. *Пам'ятаймо це!*

НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНЕ ВИХОВАННЯ ЗАСОБАМИ ПРОЕКТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

*Не говори про доброту, коли ти сам нею не сяєш,
Коли у radoцax вигаєш, забувши про чужу бiду.
Бо доброта не тiльки те, що обiймає тепле слово,
В цiм почуттi така основа, яка з глибин душі росте.*

О.Довгий

У своїй роботі я приділяю велику увагу вихованню у дітей патріотизму, людяності та доброти. Організую позакласну роботу так, щоб учні мали можливість проявити себе в добродійній діяльності.

Благодійність, добро, милосердя не з'являються в людині самі по собі. Ці риси необхідно виховати. Потреба допомогти іншому, повага до старших, свідоме ставлення до довкілля стають частиною особистості людини, якщо ці

риси виховувати змалку. За думкою Василя Сухомлинського, закладені з дитячих років добро, чесність, людяність, милосердя надають можливість «закрити серце дитини від зла», бо «бажати добра – це значить заступити злу дорогу до дитячого серця».

Особливу значущість я надаю благодійним проектам соціального спрямування для формування в учнів ціннісних (гуманістичних, громадських і духовних) ставлень. Протягом навчального року ми працювали над проектом «Твори добро, бо ти - людина».

Метою проекту є відродження благодійної діяльності як норми суспільного життя. Саме проектна робота відкриває можливості наблизити життєдіяльність моїх учнів до дорослого життя, сприяє вихованню в них потреби і навичок благодійності як практичного втілення національних та загальнолюдських цінностей.

Для досягнення мети було поставлено ряд завдань:

- утвердження принципів загальнолюдської моралі, формування моральних якостей;
- виховання духовної культури особистості, створення умов для вибору своєї світоглядної позиції;
- формування високої художньо-естетичної досвідченості, інформаційної культури;
- розвиток індивідуальних здібностей, талантів та їх реалізація;
- забезпечення духовного взаємозв'язку поколінь, виховання поваги до батьків, культури та історії рідного народу;
- пробудження національної свідомості, любові до рідної землі, бажання працювати для розквіту держави, готовності її захищати.

Слід зазначити, що цінність проектування полягає в тому, що саме ця діяльність привчає дітей до самостійної, практичної, планової і систематичної роботи, виховує прагнення до створення нового або існуючого, але вдосконаленого, формує уявлення про перспективи його застосування; розвиває морально-трудова якості, загально ціннісні мотиви і працелюбність. При цьому

необхідно пам'ятати, що потрібно особливу увагу приділяти тому, щоб в учнів не згасав інтерес до цього процесу, слідкувати щоб вони доводили свої наміри до кінця.

Всі учні класу стали учасниками багатьох проектів та акцій, ділилися новими ідеями, розробляли форми проведення заходів.

Першою в проекті стартувала акція "Від дитини до солдата", під час якої діти надали власноруч виготовлені вироби для благодійного аукціону.

Саме участь в цій акції підштовхнула дітей до ідеї своїми силами організувати і провести акцію «Яскраве життя неяскавих речей». Так як ми працюємо за навчальним курсом «Уроки для стійкого розвитку», учні навчилися проявляти ентузіазм, впевненість у власних силах і можливостях. Працюючи над темою «Сміття як проблема людства», ми зробили висновок, що можна не лише вирішити проблему вторинного використання побутових відходів, але й виготовити функціональні речі, які в подальшому продати на благодійному ярмарку, а на виручені кошти придбати необхідні речі для воїнів АТО.

Під гаслом «Яскраве життя неяскавих речей» в коридорах школи було розгорнуто маленькі майстерні, в яких діти з непотребу створювали красиві, незвичайні, а головне – функціональні речі для благодійного ярмарку.

ФОТОМАТЕРІАЛИ ДО ПРОЕКТУ "ВІД ДИТИНИ ДО СОЛДАТА"

Грамота за участь в акції "Від дитини до солдата"

**ПРОВЕДЕННЯ МАЙСТЕР-КЛАСУ ПО ВИГОТОВЛЕННЮ
ЛЯЛЬОК-МОТАНОК – ОБЕРЕГІВ ТА ПЕРЕДАЧА ВОЇНАМ АТО**

Збір пластикових кришок для виготовлення протезів для воїнів АТО

ПРОВЕДЕННЯ АКЦІЇ « ЯСКРАВЕ ЖИТТЯ НЕЯСКРАВИХ РЕЧЕЙ »

Виготовлення виробів для ярмарку та проведення майстер-класів

Проведення благодійного ярмарку

ПЕРЕДАЧА ПОДАРУНКІВ ТА ЛИСТІВ НАШИМ ВОЇНАМ АТО

ПАЗЛИ ДОБРОТИ

*А ми живі, нам треба поспішати
Зробити щось, лишити по собі...
Л.Костенко*

Термін реалізації проекту: довготривалий.

Мета проекту:

об'єднання зусиль, бачення та досвіду учасників проекту для відродження в Україні благодійництва як норми суспільного життя і соціальної відповідальності; виховання у дітей та молоді потреби й навичок благодійної діяльності; популяризація дитячих та молодіжних благодійних ініціатив; виховання свідомого громадянина, патріота.

Завдання проекту:

- формування моральної основи особистості учня, виховання людяності, чуйності і доброти;
- сприяння утвердженню в учнів патріотизму, духовності та моральності, вміння вибирати позитивні орієнтири у житті;
- надання учням можливості проявити себе в добродійній діяльності;
- популяризація духовних та моральних цінностей українського народу у сучасному світі;
- пошук і розвиток дієвих форм організації добрих справ серед учнів молодшого шкільного віку.

Цільова група: воїни АТО, люди похилого віку, бійці, що були поранені під час участі в АТО.

Партнери проекту : волонтерське об'єднання "Вінницька кулінарна сотня".

Очікувані результати:

- ✓ формування активної життєвої позиції;
- ✓ прагнення творити добро;
- ✓ вміння вибирати позитивні орієнтири у житті;
- ✓ популяризація благодійності як практичного втілення духовних надбань людини, національних та загальнолюдських цінностей.

Пазл перший

Пазли доброти

Посмішка, зігріта теплом доброти,
Має силу чарівну, повір у це ти!
Подаруй добрий погляд і скреснуть льоди,
Вмить зникнуть образи і сум, і жахи.

Добре слово, мов ліки, для кожного з нас.
Хочем чути слова ці постійно, весь час!
Від слів цих привітних в душах квітнуть сади,
Вони серденько гріють, ти сам досліди!

Добру справу зробив – не хвались навсебіч.
Тебе люди похвалять – ось у чім річ.
Ти малечі поміг, а чи людям в роках –
В книзі роду твого буде жити в віках!

Із пазлів добра хай складається доля,
Хай зникнуть навік сльози горя й неволя.
Добре слово і погляд нам потрібні завжди,
Добра справа твоя – це вінець доброти.

Савчук Л.В., вчитель початкових класів

АКТУАЛЬНІСТЬ ПРОЕКТУ

Народна педагогіка стверджує: «Дивись. Не забудь: Людиною будь!»

Хоч і сказані ці слова давно, проте не втратили свого значення і понині.
Швидше, навпаки – сьогодні вони набули особливої актуальності.

Усі мають зрозуміти, що життя прожити лиш для себе, осібно – то порох,
що розвіється безслідно. Лише стремління до саява, високих ідеалів добра,
прагнення допомогти людям, бути їм потрібним, бути справедливим – ось що
робить людину значною.

Керівництвом до дії для нас стали слова О.А. Захаренка:

«Якщо хочеш змінити світ на краще, зберегти його чисту красу, незайману святість, почни це робити з себе. І не завтра, а сьогодні, з цієї хвилини!». Всі повинні добре усвідомити, що кожен з нас має бути творцем тільки хорошого, носієм вічного і тоді в світі побільшає добра.

У житті треба не тільки чекати добрих вчинків від інших, але і віддавати тепло своєї душі людям, які нас оточують. Адже людина покликана творити добро, бо вона тільки тоді стає духовно багатшою, чистішою. Її можна порівняти з джерельцем, яке тамує спрагу і не міліє.

На п'ятому десятку літ всесвітньо відомий геніальний вчений-хірург М.І.Пирогов зробив різкий поворот у своєму житті. Микола Іванович поставив перед самим собою запитання : «А хто ремонтуватиме душі людські, як вилікувати хворе суспільство?» І не дивно, що здатність великого вченого мислити глобально, привели його до унікального відкриття – в суспільстві, де все прогнило і все вимагало змін, лікувати потрібно вже не людей і хвороби, а саме суспільство. Ліки і спосіб зцілення для цього він побачив саме в педагогіці.

Дуже не просто жертвувати своїми інтересами та проблемами, співчувати комусь, підтримувати, любити та поспішати на допомогу. Це і є проявом людяності, на який в наш час, на жаль, здатен не кожен. Напевно саме через це благодійність завжди поважалася і вважалася найвищою людською чеснотою.

Пазл другий

БЛАГОДІЙНІ СПРАВИ

1. Учні четвертих класів вирішили брати участь у міському конкурсі проектів «Пазли доброти».

2. Школярі пригадали свої добрі благодійні справи:

- Зробили своїми руками і написали листи до військових, що приймають участь в АТО, в яких подякували їм за мужність й побажали їм повертатися живими та неушкодженими та зібрали кошти на допомогу у лікуванні пораненого у АТО бійця.

- Намалювали малюнки - вітання з Великоднем бійцям, що боронять нашу Батьківщину. Добровольчо-волонтерське об'єднання "Вінницька кулінарна сотня" передало їх разом зі смачними пасками за призначенням!

Кожна добра справа - це маленьке сонечко, що робить наше життя світлішим, а щоб ми відчували на собі його тепло, прикріпимо проміння доброти, щоб воно усім людям дарувало радість, щоб у державі панував мир, спокій та процвітання.

РЕЗУЛЬТАТИ РЕАЛІЗАЦІЯ ПРОЕКТУ

Одним з найцінніших здобутків під час реалізації проекту «Пазли доброти» є враження самих дітей, які відчули щастя від допомоги іншим, зрозуміли, що вони є повноправними членами суспільства і своїми вчинками можуть змінити суспільство на краще.

Цей проект розкрив у наших дітей найголовніший талант – талант робити добрі справи. А ще цей проект примусив наших дітей побачити ті сумні сторінки життя, які досить часто приховані від них.

1. Завдяки волонтерській діяльності діти нашого закладу відчувають власну значущість як активних членів громади.
2. Діти отримують практичний досвід благодійної діяльності.
3. До співпраці з волонтерською організацією залучаються не тільки діти, а й їхні батьки.
4. Зростає почуття милосердя, співчуття, формується небайдуже ставлення до чужих проблем.

ПОДАЛЬША ПІДТРИМКА ТА ЖИТТЄЗДАТНІСТЬ ПРОЕКТУ:

Благодійна діяльність не є окремим напрямком навчально-виховного процесу. Вся система освіти й виховання навчального закладу підпорядкована ідеям благочинності, згідно з ними коригуються цілі й завдання кожного напрямку виховної та позакласної роботи.

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ПРОЕКТУ:

- створення волонтерської організації на базі навчального закладу із залученням учнів старших класів;
- створення банку даних усіх бажаючих: організацій (державних і приватних, окремих осіб та груп), які можуть приєднатися до проекту і постійно надавати посильну матеріальну і фізичну допомогу;
- постійне спілкування в Інтернет-мережі для подальшого обміну досвідом, обговорення нових проектів, пропагування волонтерського руху з використанням усіх учасників благодійного проекту.

ВИХОВНИЙ ЗАХІД «ОЙ, НЕ РІЖ КОСУ!»

Мета: познайомити учнів із символікою дівочої коси як ознакою дівочої краси, честі, духовного здоров'я; виховувати повагу до дівчини, жінки як берегині роду; прищеплювати пошану до народних звичаїв та традицій, що є невід'ємною частиною буття сучасного покоління; розвивати естетичні смаки, акторські здібності.

Обладнання: мультимедійна презентація «Ой, не ріж косу!», фотографії традиційних жіночих зачісок різних часів, плакати з народними приказками і прислів'ями: «Коса - дівоча краса», «Де дівка з косою, там хлопці юрбою», «Яка коса, така й краса», «Коса неплетена, хата неметена», «Нема коси — нема краси"», український віночок.

ХІД ЗАХОДУ

(Класна родина співає українську народну пісню "Розпустили кучері дівчата".)

Розпустили кучері дівчата,
Ще й підвели брови для краси.
Тільки ти роби, як вчила мати,
Не обрізуй русої коси.

Хай вона росте, густа та пишна,
Всім зрадливим хлопцям на біду.
Я тобі, моя чарівна вишне,
Сам троянди в коси заплету.

Назбираю вранці, коли роси.
Квітів, що срібляться у росі.
Що є краще за дівочі коси
І троянди, вплетені в косі?

Учитель: Яка хвилююча і повчальна пісня. З давніх-давен в Україні символом дівочої честі, працьовитості, охайності була дівоча коса. Недарма у народній скарбниці ми зустрічаємо так багато легенд, пісень, поезій, влучних прислів'їв та

приказок, промовлянь, присвячених дівочій косі. Саме ці розсипані перли ми старались зібрати на тернистих дорогах нашого духовного відродження і представляємо їх у призабутому сьогодні родинному святі "Ой, не ріж косу». Народні обряди, пов'язані з дівочою косою, супроводжували дівчину від її народження.

I ведучий Велика радість у наш дім прийшла.

Родилося малесеньке дівча

І перший крик її для нас

Став піснею на довгий час.

II ведучий Батьки її і вся рідня

Плекали, пестили дитя,

А щоб красивою зросла,

У травах купана була.

Інсценізація першого купання дитини.

Дід.

Неси, бабо, швидше воду,

Наливай у миску,

Щоб скупати нашу внучку.

М'яти дай й любистку.

Баба: Віллєм меду,
Грошей кинем,
Щоб була багата,
Щоб росла красива доня
І раділа хата.

Батько: Ще у купіль покладемо
Червону калину,
Чебрець, руту та барвінок,
Скупаєм дитину.

Мати: Щоб коса була у неї
Гарною, густою,
В першу купіль покладемо
Гребінець зі щіткою.

Учитель: Діти, як правило, народжуються з коротким волоссячком, а якщо траплялося, що дівчинка народилася з довгим волоссям, то казали, що в майбутньому на неї чекає життя в багатстві та розкоші. З моменту першого купелю починалась турбота батьків про коси дівчинки. Стригти дитя не дозволялось до річної віку. Коли дівчинці виповнювався рік, влаштовували в день її народження так званий "обряд перших пострижин", тоді, коли дитина

починала вже говорити («щоб не загикувалась"). Здійснював його хрещений батько. Перш, ніж виконати цей ритуал, він мав виголосити примовку-побажання: щоб у дівчинки зростало густе волосся, щоб руса коса лягла до пояса.

Учень 1 Ой ти, дівчинко маленька,
Для тебе Україна — рідна ненька.
А як виростеш більшенька,
Будь українка чепурненька.

Учень 2 Хай чисті роси миють твоє личко,
А русі коси джерельна водичка.
Нехай волосся пахне м'ятою і чебрецем,
І запам'ятай народне правило оце:

Учень 3 Щоби коса була густа та пишна,
То мий її в барвінкові і вишні.
Блискучою косу лиш зробить звіробій,
Лушпиння із цибулі, ромашка і шавлій.

Учень 4 А щоб була вона міцна й красива,
Шукай поради у жагучої кропиви.
А щоб була ти, як Вкраїна, мила,
Нехай твоя матуся щира

На голову вінок з калини покладе,
І доля радісна тебе не обійде.

Учитель: Після перших пострижин волоссячко спалювали, а одне пасмо залишали як пам'ятку. Якщо хлопчиків стригли часто, то дівчаткам заборонялося після річного віку стригти коси, і матері ретельно стежили за ними: мили в пахучих травах, розчісували, прикрашали кіски стрічками. Згодом, коли дівчинка піростала, мама чи бабуса намагалися привчити її до самостійності. Це були чи не найперші уроки охайності і працелюбності.

Учень 5 Волосся чорняве, волосся русяве,
Волосся пряме та кучеряве...
Довге, коротке, але усім
Подобається воно чепурним.

Учень 6 Колись на Україні у всіх родинах існував непорушний звичай: вставши, дівчина мусила насамперед "навести лад" на своїй голові, а саме: вмитися, розчесатися і заплести коси. Волосся, що залишилось на гребінці, обов'язково спалювали, бо вірили: якщо із нього зів'є гніздо ворона, голова болітиме. Вважалося найбільшим нехлюйством братися за будь-яку роботу з розпущеними косами. Про таких казали: "У неї на голові сорока гніздо звила" або "У неї в косах сім чортів кублилося". Перш ніж "з'явитися на людях, дівчина ретельно заплітала косу, бо знала основний народний закон: "Яка коса — така й краса", "Подивися на косу, а подумай про господиню".

І ведучий Час летів, роки минали,
Наша дівчинка зростала.
Вже зробила перший крок,
"Мама" — проказала,
І у гарні дві коси
Стрічки заплітала.

II ведучий Ще й співала залюбки,
Танцювать любила,
В хаті поралась щодня,
Все робити вміла.

Учитель: Заплітали дівчинці кіску перший раз також у визначений звичаєм час. Як правило, це робили тоді, коли їй виповнювалось 5 років. Святкове заплітання кіс здійснювала хрещена мати, коли дівчинка йшла до першого причастя. Коси заплітали віночком, вплітали в них святкові білі стрічки, а зверху чіпляли віночок з білих квітів.

(Хрещена мати з дівчинкою підходять до її батьків.)

Дівчинка: Благословіть, батьку й мати,
Косу заплітати.
Косу заплітати,
У стрічки вбирати.
Щоб вирости довгі,
Густі та красиві.
І раніш своїх годочків
Не стали сиві.

Батько і мати: Благословляємо!

(Хрещена мати бере з рук матері вишиваний рушник, застеляє ним стілець і запрошує дівчинку сісти.)

Хрещена мати: Благослови і ти, Боже, бажання батьків у добрий час заплітати та у свій час розплітати дівочу косу.

(Хрещена мити заплітає коси, прикрашає їх святковими стрічками і віночком, дарує похресниці гребінець і стрічки.)

Учитель: Щоденні ж традиційні зачіски по всій Україні були найрізноманітнішими. Як правило, малих дівчаток заплітали в чотири коси, а старших— у дві. Викладали їх на голові віночком . У святкові дні волосся заплітали в одну або дві коси, що вільно спадали на плечі із вплетеними святковими стрічками. Чим дорослішою ставала дівчина, тим ретельніше вона доглядала своє волосся. Кожна дівчина хотіла мати гарне волосся і пишну косу. Люди вірили, що підрізати волосся потрібно у певний визначений час, а саме: на "молодик", особливо у травні, "щоб коса була повна". Підстригати косу повинен був хтось із родичів по чоловічій лінії. Ні в якому разі не можна було підрізати волосся собі самій.

А щоб волосся було здоровим і красивим, скористайтеся порадами, які розкажуть наші дівчатка.

1 -а дівчинка Довге волосся миють рідше, ніж коротке — раз на 10 днів помірно теплою перевареною водою.

2-а дівчинка Для миття тонкого і сухого волосся замість мила використовують яєчний жовток.

3-а дівчинка Дуже корисно полоскати волосся відваром із суміші сухих трав: м'яти, ромашки, шавлії, любистку, звіробою, деревію, нагідок.

4-а дівчинка Східні жінки перед тим, як мити волосся, втирали в голову кисле молоко, а на Русі — кислий квас.

5-а дівчинка Якщо коротке волосся — розчісують від коренів до кінців, довге — навпаки, починають з кінців пасма, і поступово, не смикаючи, піднімаються до коренів.

6-а дівчинка Гребінці раз на тиждень обов'язково миють із милом.

7-а дівчинка Щоб волосся надмірно не випадало, візьміть рівні частини шишок хмелю, волошки, кореня лопуха, любистку, деревію, софори японської, залийте окропом на 2 години, а потім втирайте густий відвар у корені волосся.

8-а дівчинка Росту волосся сприяє настій кореня лопуха, який втирають у шкіру.

9-а дівчинка Відвар з кропиви має мінеральні солі, дубильні речовини, глюкозу, органічні кислоти, вітаміни, а тому також зміцнює корені волосся.

Вчитель. Спасибі, дівчатка! Ми дізналися багато цікавого про те, як правильно доглядати за волоссям.

МАЙСТЕР-КЛАС ЗАЧІСОК

Учень1: Готуючись до свята, ми з книжок, розповідей старших людей дізналися, що в нас на Україні коса завжди була найкращою і найдорожчою прикрасою дівчини, символом її незайманості і честі.

Учень2: А скільки чудових українських пісень складено про дівочі коси. Одну з них ми виконаємо для вас.

ОЙ , НЕ РІЖ КОСУ

(сл. М.Ткача, муз. О.Білаша)

Ой, не ріж косу, бо хорошая,
Не погань красу, дуже прошу я.

Приспів:

Я люблю таку тебе:
В косах небо голубе,
Виграє веселкою,
Стрічкою веселою.

Про чужу красу і не марю я,
То ж не ріж косу — будеш парою.

Приспів.

Покохав тебе закосичену,
Бо ж краса твоя не позичена

Учень 3: Ми віднайшли багато приказок і прислів'їв про дівочі коси:

- ❖ Коса—дівоча краса.
- ❖ Дівчина з косою, як трава з росою.
- ❖ Нема коси — нема краси.
- ❖ Утоплюсь в косі — утоплюсь в красі.
- ❖ Де дівка з косою, там хлопці юрбою.
- ❖ Подивись на косу, а подумай про господиню.
- ❖ Не вари борщу, поки не заплетеш косу.
- ❖ Косу збережеш, щастя знайдеш.

Учень 4: А ще ми дізналися, що у святкові дні дівчата прикрашали коси віночками з живих або неживих квітів, особливо коли водили хороводи веснянок, гаївок або купальські танки.

Гра « Чий віночок кращий? »

(Діти утворюють три кола, беруться за руки, йдуть вліво співаючи)

Візьмемося за руки.

Підемо на луки.

Там сплетемо віночок

І станемо в таночок.

(Діти зупиняються, піднімають руки вгору)

Вчитель: Чий найкращий вінок,
Той і піде у танок.

(Діти опускають руки на плечі сусіда. Який віночок складено першим, тому надається право танцювати. Решта плескають у долоні.)

Учениця 1 Коса завжди була в пошані,
її носитиму і я.
Вона, як чисті в полі роси,
Вона, як співи солов'я.

Учениця 2 Наче та роса, в дівчини коса
Збережи її, бо яка ж краса!
Купай її в любистку й м'яті.
Щоб була пишна та густа.
Ти збережи її нащадкам, -
Це ж не позичена краса.

Конкурс «Коса зі стрічок»

(Дівчина тримає у руці 3 атласні стрічки, по 1,5 метри кожна. А три хлопчики тримають інші кінці цих стрічок. За сигналам хлопці по чергово намагаються сплести зі стрічок косу, не випускаючи стрічок із рук, присідаючи нагинаючись.)

Таких груп може бути 2—3. Перемагають ті хлопці, які за відведений час правильно сплетуть найдовшу косу).

Учень 1 Які гарні в класі дівчата у нас,
 Ви красою вабите повсякчас.
 Ой, дівчино, дівчино, постривай,
 Перш ніж косу різати, подумай.

Учень 2 Нам приємно смикати за косу,
 І ми хочем бачити цю красу.
 Тож, дівчатка, знайте ви кожен раз,
 Що коса в пошані в народі й у нас.

Учень 3 Косички у дівчаток,
 Щоб смикати за них, —
 Так думав я спочатку,
 А виявилось — ні.

Учень 4 Вони ростуть для того,
 Щоб заплітати довго,

Щоб хтось про них казав:

"Ах, ах, яка краса!"

Учень 5 А от мені косичок не треба,
Я— хлопчак,
А що я теж красивий,
То це помітно й так!

Учень 6: Не дуже хвалися своєю красою, а краще продемонструй, який ти уважний до дівчат. Для цього я зав'яжу тобі очі, а ти по косах упізнай і назви по імені наших дівчат.

(*Хлопці проводять гру "Впізнай, чії коси".*)

Учитель: З особливою поетичністю оспівана дівоча коса у весільному обряді. Одним з найбільш хвилюючих ритуалів є розплітання коси молодої.

Співають народну пісню "Горіла сосна, палала".

Горіла сосна, палала,
Під ней дівчина стояла
Під ней дівчина стояла,
Русяву косу чесала.

Ой, коси, коси ви мої,
Довго служили ви мені.
Тепер служить не будете,
Під білий вельон підете.

Учитель: Ось так, виходячи заміж, назавжди прощалася дівчина зі своєю косою. Відтепер вона вже ніколи не чесатиме і не плестиме її. Очіпок та біла намітка були головним вбранням української молодиці і мали закривати короткі коси, що їх обрізали згідно із стародавнім весільним обрядом, бо великим соромом для молодиці вважалося показувати свої коси. На Україні, як писали у

своїх спогадах мандрівники, легше було побачити оголене коліно жінки, ніж коси молодиці. Сьогодні ритуал обрізання коси молодої відійшов у минуле. Натомість під кінець весілля свекруха зав'язує невістку хустиною або накидає хустину їй на плечі.

Вчитель З роками волосся змінюється. Йому не додає краси сивина, але пошана до нього не змінюється. А чому ж з'являється сивина?

Дівчинка: — Мамо, чуєш? Чом у тебе сиві волосинки? —

Виглядають, наче небо, очі у Маринки.

— Бо батьки сивіють, доню,

В кого вредні діти.

Й полива на підвіконні із горнятка квіти,

Доня глянула на маму

І сказала стиха:

— От тепер я розумію,

Чом бабуся сива!

Вчитель. Раз уже мова зайшла про наших найрідніших та найдорожчих людей — матусь і бабусь, то напередодні жіночого свята хочеться всіх присутніх привітати і побажати здоров'я, вічної молодості, краси і якомога менше сивих волосинок.

Учень Мамині коси сивіти стали,

Радість і горе вони зустрічали.

Мамині руки не знають покою,

Мамине серце пройнялось тугою.

Учениця О рідна мамо, о рідна ненько,

Давай же ми посидим тихенько.

До тебе пригорнусь, затаю печаль.

Люба матусю, за все вибачай.

Ведуча: У подарунок усім жінкам лунає пісня «Мамина коса» .

Ой чого калина віти похилила, —
 Чи багато квіту, чи важка роса?
 Ой чого ж так рано мама посивіла?
 А була ж у неї золота коса...

Мамине безсоння, мамині тривоги
 Простелила доля у незнану даль.
 За ворота вийде, стане край дороги,
 В коси заплітає сивини печаль.

Стеляться тумани долами, лугами.
 Стеляться тумани у глибокі сни.
 Гей, дорога дальня, повертай до мами,
 Буде в її косах менше сивини.

Учитель: Дорога класна родино, сьогодні ми зробили спробу повернути життя ще одному із призабутих звичаїв нашого народу — вшануванню дівочої коси. І хочеться вірити, що він оживе наповниться новим змістом і передасться новим

поколінням. Бо що б не казали хоч би якими аргументами не переконували нас про старомодність коси, а все-таки в довгій дівочій косі є своя принада, щось ніжне і близьке, щемливе і священне. Хоч, на жаль сьогодні це трапляється рідко, але коли повз нас пройде дівчина з гарною косою, ми не обминемо її увагою. Поглянемо і подумаємо: «Гарні були наші звичаї».

Учень Народ нам мудрість передав свою.
Що диха в звичаях, обрядах і повір'ях:
"Ой, ти не ріж косу!" —
Благали матері доньок в калинових сузір'ях.

Учень Тож пам'ятайте рідний оберіг,
Без пам'яті нема народу.
Примножуймо все те, що Бог для нас зберіг,
Народну мудрість — берегиню роду.

Учень Нехай щасливо ми крокуємо до сонця.
Хай нас не полишить мудрість ця свята.
Хай мальви і калина заглядають у віконце
На довгий вік, на довгі літа.

Учитель: Любі наші дівчатка, ростіть і шануйте коси — свою одвічну і вічну красу.

ВИСНОВКИ

У центрі педагогічної, батьківської, громадської уваги ми ставимо її величність – Дитину, яка повинна виховуватися на загальнолюдських цінностях: добра, справедливості, любові, толерантності, порядності, поваги до Батьківщини та рідної мови. Сьогодні школа покликана не тільки давати знання, а й спонукати до прояву благодійності. Адже благодійність - найбільший вияв гуманності.

Гуманність — це здатність однієї людини ставитися по-людськи до іншої. Ця здатність виявляється багато в чому, наприклад, у чуйності, повазі, любові до інших, умінні прощати їх людські недоліки. До цього переліку може бути віднесена і благодійність.

Благодійність має велике виховне значення. Вона справжнє животворче джерело, що омиває та зцілює людські душі. Благодійність пробуджує в людині почуття співчуття, солідарності і відповідальності за те, що відбувається поряд з нею. Про це варто завжди пам'ятати, берегти і примножувати милосердя.

Доброта і чуйність, співпереживання і щиросердність, уміння розуміти чужий біль, вчасно підтримати у важку хвилину – це повинно бути у характері кожної людини.

Благодійність дійсно є найбільшим виявом гуманності, бо саме завдяки цій людській здатності — безкорисливо надати допомогу іншим — у цьому світі не зникає добро.

Найвища наука життя – мудрість, а найвища мудрість – бути добрим. Людина прийшла у цей світ, щоб творити добро і добру пам'ять залишити по собі. Кожен новий день повинен розпочинатися з добрих побажань один одному, і легкокрилою піснею благословлятися на добрі справи, на благо і добро нашої України. Ми прагнемо виховувати в наших учнях любов до ближнього, залучити їх до добродійних проектів. Ми сподіваємось, що вони стануть гідними громадянами своєї країни і зроблять вагомий внесок в її успішне майбутнє. І зараз, і у майбутньому ми хочемо бачити дітей творцями прекрасного, людьми з красивими душами і високими помислами. Щоб вони відкрили чарівні двері свого серця - двері добра та довіри.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Національна доктрина розвитку освіти України: затв. Указом Президента від 17 квітня 2002р. - № 347//Освіта України. - 2002 – 23 квіт. (№ 33) – С.4-6.
2. Концепція громадянського виховання особистості в умовах української державності (проект) //Освіта України. – 2000. – № 32, 9 серпня. – С. 6–7.
3. Концепція національного виховання //Рідна школа. – 1995. – № 6. – С. 18–25.
4. Руденко Ю. Концепція “Патріотичне виховання учнів” //Освіта, 22–29 серпня, 2001. – С. 10–15.
5. Іваниця Г. А. Виховання добродійності : теорія виховання : [виховання добродійності у молодших школярів] /Г. А. Іваниця // Виховна робота в школі . — 2010. — № 10 (жовтень). — С. 2-18.
6. Олесь О. Рідна мова і рідній школі / О. Олесь // Наша мова – солов’їна / О. Олесь. – Київ, 1990. – С. 6.
7. Воробкевич С. Рідна мова / С. Воробкевич // Наша мова – солов’їна / С. Воробкевич. – Київ, 1990. – С. 7.
8. Пантов Ф. Любіть рідну мову / Ф. Пантов // Квасниця І. Дітям про державну і рідну мову в Україні / І. Квасниця. - Київ, 2012. - С. 38.
9. Колискова – це душа, коса – дівоча краса : [сценарій про дівочу косу] // Позакласний час. – 2013. - №11/12. – С. 109.
10. Комякова Г. В. Закосичення : конспект родинного свята / Г. В. Комякова // Розкажіть онуку. - 2005. - № 5-6, березень. - С. 34-35.
11. Северин Т. О. Ой не ріж косу, бо хороша : [досвід естетичного виховання] / Т. О. Северин // Позакласний час. - 2006. - № 17-18. - С. 109-111.
12. Мельникова А. С. Свято "Коса - дівоча краса" [Текст] / А. С. Мельникова // Вивчаємо українську мову та літературу : наук.-метод. журн. - 2008. - N 2(січень). - С. 35-36.
13. Троян Ю. І. Свято першого закосичення : традиції та свята нашого народу, родинне свято / Ю. І. Троян // Розкажіть онуку. - 2008. - № 6. - С. 23-27.